

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات:

اینترنت با کیفیت حق مردم است

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تاکید کرده که اینترنت با کیفیت، حق مردم است و هرگونه دست‌بندی و تفکیک دسترسی از جمله آنچه تحت عنوان اینترنت طبقاتی یا لیست‌های خاص مطرح می‌شود در این چارچوب موضوعیتی ندارد و مواردی که به هر دلیلی در عمل اقداماتی متفاوت با این رویکرد اجرا شده، جنبه موقت و اضطراری داشته و با تثبیت شرایط اجتماعی و امنیتی باید به تدریج به مسیر درست خود بازگردد.

به گزارش ایسنا به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، سید ستار هاشمی - وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در یادداشتی اظهار کرده است:

«سیاست‌گذاری در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات باید مبتنی بر واقعیت‌های پیچیده این حوزه باشد نه گرفتار دوگانه‌هایی ساده‌سازی شده و فرسایشی. در تحلیل و بررسی دقیق و آسیب‌شناسانه سیاست‌گذاری در این حوزه ملاحظه می‌شود که بعضاً این فرآیند در دام دوگانه‌هایی از جنس «باز یا بسته»، «داخلی یا خارجی»، «استقلال یا تعامل» گرفتار آمده است.

امروز اما به گواه شواهد متعدد نادرستی و ناکارآمدی این دوگانه‌ها اثبات شده و تجربه زیسته کشور در این مدت به وضوح نشان داده است که این قبیل صورت‌بندی‌ها نه تنها پاسخگوی نیازهای امروز نیست، بلکه خود به بخشی از مسئله تبدیل شده است. راهبردی که از ابتدای دولت چهاردهم مورد توجه و تاکید وزارت ارتباطات بوده و در سطوح مختلف نیز پیگیری و عملیاتی شده بر یک اصل روشن استوار است: «نه انزوای دیجیتال و نه وابستگی مطلق، بلکه توسعه هوشمندانه و متوازن.» این گزاره، یک شعار نیست؛ بلکه محصول مرور نظام‌مند فرایندهای گذشته و جمع‌بندی مجموعه‌ای از تجربه‌های آموزنده است.

در یک سال گذشته که کشور ما با جنگ و تنش‌هایی کم‌سابقه مواجه شد، محدودیت و قطعی ناگزیر اینترنت در سه مقطع، برای همه ما چه در دولت و چه در جامعه یک آزمون جدی بود. این تجربه‌ها نشان داد که انزوای دیجیتال، صرفاً به معنای کاهش دسترسی نیست؛ بلکه مستقیماً بر یک‌پارچه اقتصاد دیجیتال، تاب‌آوری کسب‌وکارها، جریان یادگیری و حتی اعتماد عمومی اثر می‌گذارد. پرواضح است که کوچک شدن بازار، کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری و فاصله گرفتن از تجربه جهانی دانش و فناوری، از جمله پیامدهایی است که نمی‌توان نسبت به آن بی‌تفاوت بود.

در عین حال، تجارب جهانی و واقعیت‌های داخلی به ما نشان داده است که انکای مطلق به زیرساخت‌ها و پلتفرم‌های خارجی نیز راه حل پایداری نیست. در شرایطی که جنگ‌های سایبری، تحریم‌های فناوریانه و رقابت‌های ژئوپلیتیکی به بخشی از واقعیت روزمره جهان تبدیل شده فقدان ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های بومی می‌تواند کشور را در معرض آسیب‌های جدی قرار بدهد؛ آسیب‌هایی که جبران آنها به سادگی میسر نخواهد شد. بر این اساس، راه درست و مسیر پیش‌رو، نه انتخاب یکی از این دو سر طیف، بلکه طراحی یک الگوی متوازن است؛ الگویی که در آن، توسعه زیرساخت‌های داخلی با جدیت دنبال شود و در عین حال، تعامل فعال و هدفمند با جهان نیز حفظ و تقویت شود. این همان نقطه‌ای است که «استقلال» و «تعامل» نه در تقابل، بلکه در تکمیل یکدیگر تعریف می‌شوند.

در این چارچوب، وزارت ارتباطات خود را متعهد می‌داند که هم‌زمان دو هدف را دنبال کند:

۱- تقویت زیرساخت‌های ملی و افزایش تاب‌آوری شبکه.

۲- ارتقای کیفیت و پایداری خدمات برای مردم و فراهم کردن زمینه دسترسی

سر مقاله

سیاست ارزی در دوره بازسازی

دکتر وایله سیف / رئیس کل سابق بانک مرکزی

● در دوره پساجنگ، سیاست ارزی به یکی از تعیین‌کننده‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری اقتصادی تبدیل می‌شود. دلیل آن روشن است؛ تقریباً همه متغیرهای کلیدی از تورم و تجارت خارجی گرفته تا سرمایه‌گذاری و انتظارات به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به‌نرخ ارز وابسته‌اند. در چنین شرایطی، انتخاب نادرست رژیم ارزی یا اجرای ناپایدار آن، می‌تواند کل فرایند بازسازی را با اختلال مواجه کند. اقتصاد ایران، با سابقه‌ای طولانی از چندنرخ بودن ارز، سرکوب نرخ ارز و ولستگی به درآمدهای نفتی، در این مقطع نیازمند بازتعریف جدی در سیاست ارزی است.

۱. **انتخاب رژیم ارزی: چرا شناور مدیریت‌شده واقعی؟** سه گزینه کلی پیش روی سیاستگذار قرار دارد: الف. نرخ ارز ثابت (Pegged). ب. شناور کامل (Free Float). ج. شناور مدیریت‌شده (Managed Float). در شرایط ایران، نرخ ارز ثابت به‌دلیل محدودیت ذخایر ارزی و شوک‌های بیرونی، پایدار نیست و معمولاً به جهش‌های ناگهانی منجر می‌شود. از سوی دیگر، شناور کامل نیز به‌دلیل عمق کم بازار ارز و شکنندگی انتظارات، می‌تواند به نوسانات شدید دامن بزند. بنابراین، گزینه واقع‌بینانه، شناور مدیریت‌شده است، اما نه به‌صورت صوری، بلکه واقعی. ویژگی‌های کلیدی در این رژیم ارزی آن است که اولاً تعیین نرخ ارز توسط بازار صورت گیرد، ثانیاً مداخله محدود و هدفمند بانک مرکزی صرفاً با هدف جلوگیری از نوسانات شدید در بازار انجام شود و ثالثاً از ابزارهای غیرمستقیم (نرخ بهره، عملیات بازار باز) به جای مداخلات گسترده ارزی استفاده شود.

۲. **مسئله کلیدی:** پرهیز از سرکوب ارزی. یکی از خطاهای مزمن در سیاست‌گذاری اقتصادی ایران، استفاده از نرخ ارز به‌عنوان ابزار کنترل تورم بوده است. این رویکرد در کوتاه‌مدت ممکن است به کاهش ظاهری قیمت‌ها کمک کند؛ اما در میان‌مدت پیامدهای نامناسبی مانند تضعیف صادرات، تشویق وارداتی‌بویه، کاهش رقابت‌پذیری تولید داخلی، ایجاد رانت و فساد ناشی از شکاف نرخ‌ها و جهش‌های ناگهانی وی‌بی‌بات‌کننده در آینده را به‌دنبال خواهد داشت. البته در دوره بازسازی، این خطا می‌تواند بسیار پرهزینه‌تر باشد؛ زیرا نیاز به تخصیص بهینه منابع بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد. نکته مهمی که نباید از آن غفلت شود، این است که نرخ ارز باید واقعی باشد، نه دستوری.

۳. **یکسان‌سازی نرخ ارز: ضرورت اجتناب‌ناپذیر:** چندنرخ بودن ارز، یکی از مهم‌ترین موانع کارایی اقتصادی در ایران بوده است. در دوره بازسازی، تداوم این وضعیت می‌تواند به تخصیص غیربهینه منابع، گسترش فساد، کاهش شفافیت و تضعیف اعتماد سرمایه‌گذاران منجر شود. در اینجا نکته مهم و اساسی چگونگی یکسان‌سازی نرخ ارز است. یکسان‌سازی باید تدریجی و مدیریت‌شده باشد. هم‌زمان با تقویت نظام حمایتی برای اقشار آسیب‌پذیر اجرا شود و همراه با انضباط پولی و مالی باشد. در غیر این صورت، می‌تواند به شوک قیمتی و نارضایتی اجتماعی منجر شود.

۴. **مدیریت ذخایر ارزی: سپر ثبات:** در دوره پساجنگ، ذخایر ارزی نقش حیاتی در مدیریت بازار دارند. اما نکته مهم، نحوه استفاده از این ذخایر است که باید به‌نحوی اعمال شود که منجر به کاهش نوسانات شدید در بازار (نه تثبیت مصنوعی نرخ) شود، تأمین کالاها حیاتی در شرایط اضطراری را تضمین کند و تقویت اعتماد بازار را به همراه داشته باشد. تجربه نشان داده است به‌دلیل حساسیت‌های کوتاه‌مدت در مورد نرخ ارز، مقامات سیاسی بدون توجه به تبعات بلندمدت آن، اصرار بر جلوگیری از افزایش نرخ ارز دارند. ادامه چنین حساسیتی به‌صرف بی‌رویه ذخایر ارزی برای دفاع از یک نرخ ارز غیر واقعی منجر می‌شود که نتیجه آن تکرار تجربیات گذشته، تخلیه ذخایر و بروز بحران ارزی و شوک شدید در اقتصاد خواهد بود.

۵. **ارتباط سیاست ارزی و سیاست پولی:** سیاست ارزی نمی‌تواند مستقل از سیاست پولی عمل کند. در واقع، اگر رشد نقدینگی کنترل نشود، هیچ رژیم ارزی پایداری وجود نخواهد داشت. برای کنترل رشد نقدینگی، اقدامات هماهنگی‌هایی به‌منظور کنترل پایه پولی، استفاده از نرخ بهره برای مدیریت تقاضای ارز و جلوگیری از تأمین مالی کسری بودجه از طریق بانک مرکزی بسیار مهم و ضروری است.

۶. مدیریت تقاضای ارز در دوره بازسازی: در دوره بازسازی، تقاضا برای ارز به‌منظور انجام واردات تجهیزات، مواد اولیه و خدمات فنی افزایش می‌یابد؛ به‌نحوی که مدیریت این تقاضا با توجه به اولویت‌ها ضرورت پیدا می‌کند. بنابراین لازم است اقداماتی مانند اولویت‌بندی واردات (کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای)، حذف تدریجی ارز ترجیحی، استفاده از ابزارهای تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای هدفمند و توسعه تأمین مالی ارزی از طریق بازار سرمایه در دستور کار قرار گیرد.

۷. **سیاست ارزی و جذب سرمایه خارجی:** یکی از پیش‌شرط‌های جذب سرمایه خارجی، وجود یک نظام ارزی شفاف و قابل پیش‌بینی است که متضمن امکان انتقال سود و اصل سرمایه، کاهش محدودیت‌های ارزی و ثبات در مقررات باشد و از این طریق دامنه ریسک‌های محتمل تا حد امکان کاهش یابد. سرمایه‌گذار خارجی بیش از هر چیز، از عدم قطعیت گریزان است.

۸. **نقش انتظارات و اعتبار سیاستگذار:** بازار ارز، بیش از هر بازار دیگری، به انتظارات حساس است. اگر فعالان اقتصادی به سیاستگذار اعتماد نداشته باشند، حتی بهترین سیاست‌ها نیز شکست می‌خورند. برای تقویت و حفظ این اعتماد اقداماتی به شرح زیر می‌تواند موثر باشد:

- اعلام یک چارچوب سیاستی شفاف - پرهیز از تصمیمات ناگهانی - تقویت استقلال و اعتبار بانک مرکزی - ارتباط مستمر و حرفه‌ای با بازار.

۹. **پیشنهادهای نقشه راه عملیاتی:** برای عملیاتی کردن موارد فوق، می‌توان یک نقشه راه سه‌مرحله‌ای به شرح زیر پیشنهاد کرد:

در مرحله اول (کوتاه‌مدت: ۶ ماهه) اهداف اصلی می‌تواند برگیرنده تثبیت نسبی بازار ارز، کاهش شکاف نرخ‌های رسمی و غیررسمی و افزایش شفافیت معاملات ارزی باشد.

در مرحله دوم (میان‌مدت: ۱ تا ۲ سال) حرکت به سمت یکسان‌سازی نرخ ارز، تقویت ابزارهای سیاست پولی و توسعه بازارهای رسمی ارز، محور اصلی اقدامات خواهد بود و در مرحله سوم (بلندمدت: ۳ تا ۵ سال) اهداف اصلی یعنی استقرار کامل نظام شناور مدیریت‌شده، تعمیق بازار ارز و افزایش تاب‌آوری در برابر شوک‌های خارجی به‌صورت کامل محقق و تثبیت شود.

باید توجه داشت که سیاست ارزی در دوره بازسازی، صرفاً یک ابزار تکنیکی نیست، بلکه لنگر انتظارات و قطب‌نمای تخصیص منابع در اقتصاد است. اگر این سیاست به درستی طراحی و اجرا شود، می‌تواند به ثبات اقتصادی، افزایش سرمایه‌گذاری، رشد صادرات و در نهایت جهش اقتصادی منجر شود. اما در صورت تکرار خطاهای گذشته، به‌ویژه سرکوب ارز و چندنرخ بودن، نه تنها بازسازی به تعویق خواهد افتاد، بلکه اقتصاد با بحران‌های عمیق‌تری مواجه خواهد شد.

عادلانه و بدون تبعیض به اینترنت.

بر همین اساس، بارها تاکید کرده‌ام که اینترنت با کیفیت، حق مردم است و هرگونه دست‌بندی و تفکیک دسترسی از جمله آنچه تحت عنوان اینترنت طبقاتی یا لیست‌های خاص مطرح می‌شود در این چارچوب موضوعیتی ندارد. طبعاً در مواردی که به هر دلیلی در عمل برنامه‌ها و اقداماتی متفاوت با این رویکرد اجرا شده، جنبه موقت و اضطراری داشته و با تثبیت شرایط اجتماعی و امنیتی باید به تدریج به مسیر درست خود بازگردد. شکل‌گیری انواع دسترسی‌های متفاوت از مسیرهای رسمی تا غیررسمی، نشان‌دهنده آن است که هرگونه محدودیت، می‌تواند به ایجاد شکاف‌های جدید و ناعادلانه منجر شود.

بر این اساس اهتمام و اولویت جدی خانواده پرافتخار ارتباطات و فناوری اطلاعات که مجاهدات یکایک مدیران، متخصصان و کارشناسانش در جنگ رمضان افتخار آفرید و نقش شایسته‌اش در خدمت به ایران عزیز بیش از گذشته برای اهل علم و فن نمایان گشت، کاهش این شکاف‌ها و حرکت به سمت یک تجربه یکپارچه و عادلانه برای همه کاربران است.

در این مسیر البته نباید از یک واقعیت مهم غافل شد؛ حکمرانی در حوزه ارتباطات، امری چندلایه و فرایحشی است. تصمیم‌گیری در بسیاری از حوزه‌ها، در سطحی فراتر از یک وزارتخانه انجام می‌شود و نیازمند هماهنگی و اجماع در سطوح مختلف حاکمیتی است. با این حال، وزارت ارتباطات خود را موظف می‌داند به عنوان متولی توسعه زیرساخت و ارائه خدمات، دیدگاه‌های کارشناسی و مبتنی بر علم و تجربه را با صراحت بیان کند و برای تحقق مسیر متوازن، از همه ظرفیت‌های قانونی و اجرایی خود بهره بگیرد.

نگاهی به روندهای جهانی نیز مؤید همین رویکرد است. کشورهای مختلف در حال سرمایه‌گذاری گسترده در زیرساخت‌های بومی، توسعه پلتفرم‌های داخلی و حضور فعال در عرصه‌های نوینی مانند ارتباطات ماهواره‌ای هستند، اما در عین حال، هیچ یک مسیر انسداد کامل یا واگذاری مطلق را انتخاب نکرده‌اند. این تجربه‌ها نشان می‌دهد که موفقیت در اقتصاد دیجیتال در گروی ایجاد توازن میان «حفظ دارایی‌های راهبردی» و «بهره‌گیری از فرصت‌های جهانی» است. آنچه امروز بیش از هر زمان دیگری به آن نیاز داریم، عبور از دوگانه‌های کاذب و هزینه‌ساز و حرکت به سمت تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر داده، تجربه و نگاه آینده‌نگر است.

اقتصاد دیجیتال، دیگر یک بخش حاشیه‌ای نیست؛ به یکی از پیشران‌های اصلی رشد اقتصادی، اشتغال و رفاه اجتماعی تبدیل شده و هرگونه سیاست‌گذاری در این حوزه، آثار مستقیم و گسترده‌ای بر زندگی مردم دارد. وزارت ارتباطات، این مسیر را نه به عنوان یک انتخاب مقطعی، بلکه به عنوان یک راهبرد قطعی دنبال خواهد کرد. مسیر توازن، شاید پیچیده‌تر از انتخاب‌های ساده و دوگانه باشد، اما تنها مسیری است که می‌تواند هم‌زمان استقلال، پایداری و بهره‌مندی از فرصت‌های جهانی را برای کشور تضمین کند.»

هشدار به حجاج؛

گزینه «ارز حج» را انتخاب کنید

می‌شود.

شرایط دریافت ارز برای افراد زیر ۱۸ سال

این دسته از متقاضیان نیازی به داشتن حساب کاربری مجزا دارند و والدین (پدر یا مادر) می‌توانند از طریق حساب کاربری خود در سامانه «بله»، نسبت به ثبت نام فرزندان اقدام کنند.

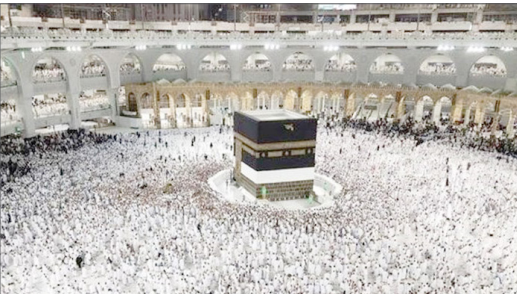
مراحل دریافت اسکناس در شعب

زائران پس از اتمام فرآیند ثبت نام در سامانه مذکور در دریافت کد رهگیری، می‌توانند با در دست داشتن کارت ملی به شعب ارزی بانک ملی مراجعه و اسکناس خود را دریافت نمایند. تاکید می‌شود که حضور فیزیکی در شعبه، تنها پس از نهایی شدن ثبت نام در سامانه و اخذ کد رهگیری، جهت دریافت اسکناس نیاز است.

هشدار درباره انتخاب گزینه ارز مسافرتی

یک نکته کلیدی در فرآیند ثبت نام غیر حضوری، تفکیک سهمیه ارز حج از ارز مسافرتی است. زائران باید دقت کنند که در هنگام ثبت درخواست در سامانه «بله»، حتماً گزینه «ارز حج» را انتخاب نمایند؛ در صورتی که به اشتباه گزینه «ارز مسافرتی» انتخاب شود، سهمیه ارز سالانه مسافرتی فرد لحاظ شده و امکان دریافت مجدد ارز مسافرتی برای سفرهای بعدی در طول سال جاری از فرد سلب می‌شود.

انتخاب درست این گزینه، باعث می‌شود تا سهمیه ارز حج به عنوان یک سرفصل مجزا برای زائر حفظ شده و خللی در حق استفاده از ارز مسافرتی وی در آینده و برای سفرهای دیگر ایجاد نشود.

در آستانه اعزام زائران به سرزمین وحی، شرایط و نحوه تخصیص ارز حج تمتع سال جاری اعلام شد که به این ترتیب، زائران واجد شرایط می‌توانند برای دریافت سهمیه ارزی خود از بسترهای غیر حضوری استفاده کنند.

به گزارش ایسنا، بر اساس آخرین ابلاغیه شبکه بانکی، تمام زائران بالای ۵ سال که نام آن‌ها در کاروان‌های حج تمتع ثبت شده، مجاز به دریافت ارز بوده و متقاضیان ملزم هستند جهت ثبت درخواست دریافت سهمیه ارزی خود به اپلیکیشن یا سامانه «بله» مراجعه کرده و فرآیند ثبت نام را به صورت الکترونیکی انجام دهند.

نرخ و سقف ارز تخصیصی

بر این اساس، ارز حج تمتع با نرخ اعلامی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران محاسبه می‌شود که هم‌اکنون در لحظه تنظیم این گزارش، نرخ هر دلار آمریکا در مرکز مبادله ۱۴۰ هزار و ۸۷۵ تومان است (دوشنبه ۷ اردیبهشت ۱۴۰۵، ساعت ۱۲:۳۰). سقف دریافت ارز برای هر زائر نیز حداکثر ۵۰۰ دلار تعیین شده که پس از طی مراحل سیستمی، در شعب ارزی بانک ملی به متقاضیان تحویل داده